

Posudek na bakalářskou práci **Veroniky Vondrové, *Pohled na císaře Augusta v beletristickém zpracování*. Praha: Pedagogická fakulta UK, 2009**

Autorka se v úvodu práce trochu zešíroka (ale oprávněně) zaobírá důvody, které ji vedly k výběru tématu v širším kontextu. Je z toho patrné, jak důležitá je v době internetu práce historika. Výběr románového zpracování Augustova života ve prospěch Vandenbergových *Tajných deníků císaře Augusta* zdůvodňuje tím, že „... se jedná o současného a světově zámého autora atd.“; totéž ovšem platí o postavě dalšího z možných autorů románu o prvním římském císaři, Alanu Massiem, jenž napsal několik románových životopisů, z nichž je román o Augustovi přijímán jako nejlepší, a Massie je stejně jako Philipp Vandenberg překládán do mnohých jazyků. Císařskému období se Massie věnuje i jako historik: je autorem odborné publikace *The Caesars*, jež zahrnuje portréty prvních 12 římských císařů. Když už tedy autorka román A. Massieho zmiňuje, bylo by na místě aspoň stručně naznačit rozdíl mezi způsobem zpracování tématu obou autorů a pak zdůvodnit volbu.¹ Massie totiž také píše v ich-formě a tím jsou si obě díla blízká; u Vandberga je to tajný deník, u Massieho „ztracené“ paměti. Každý je v něčem specifický.

Dále nás autorka seznamuje s antickými prameny a hlavní sekundární literaturou, obojí stručně charakterizuje. V textu pak ovšem její práce trpí stejným přístupem jako víceméně všechny dosavadní práce z antiky: autorka používá antické paměny jako homogenní entitu, často si neuvědomuje, kolik času uplynulo od Augustovy doby do sepsání díla příslušného autora, kterého cituje, neuvádí, zda mohl být onen spisovatel jako zdroj informací ovlivněn časovým odstupem, popř. zda při sepisování svého díla čerpal z dřívějších pramenů či mohl ještě čerpat z orální tradice či dokonce z vlastních vzpomínek.

Práce je vypracována se znalostí faktografie a porozuměním kontextu historických událostí.

Drobné poznámky: pro citace z beletristického díla platí stejné zásady jako pro citace z děl odborných; v práci však často chybí l.c. u Vandberga v případech, že jde o parafrázi a nikoli doslovnou citaci. Citace antických autorů podle vydání překladů je netradiční, ale pochopitelná. Občas je pojednání poněkud roztrhané: válka perusijská je v práci pojednána opakovaně – na s. 27nn. podle Vandberga a 32nn. podle historických dokladů, taktéž Octavianova sňatková politika – na s. 28 a 34, což by nebylo na závadu, ale v obou případech je ovšem toto líčení přerušeno jiným výkladem. V některých pasážích je pouze podle poznámek pod čarou možno rozpoznat, že jde o líčení Vandenbergova a nikoli o historická

¹ Je důvodem skutečnost, že najít fundované informace a hodnocení díla Vandenbergova, především jeho *Tajných deníků císaře Augusta*, je obtížnější než dočíst se o A. Massiem a jeho díle? O to je tato bakalářská práce záslužnější!

fakta. Augustova dcera Iulia nebyla vyhnána na ostrov Rhodos (s. 51), ale na skalnatý ostrov Pandathéria (dn. Ventotene). Autorka neuvádí, zda má tuto informaci z Vandenbergova nebo odjinud.

Nespornou pozitivní stránkou práce je její jazyková vyspělost a čtivost, jež je na některých místech obratnou parafrází Vandenbergova stylu (někdy víceméně pouze převedením z 1. do 3. osoby: s. 26: „Měl snad na výběr? Měl vystoupit na fóru a všem oznámit, že skutečným vítězem bitvy je Antonius, zatímco on je zbabělec?“ Vandenberg s. 123: „Co jsem měl dělat? Měl jsem vystoupit na fóru a hlasitě oznámit, že jsem že pravý vítěz od Filipp se jmenuje Marcus Antonius a ne Gaius Caesar?“).

Závěr práce (s. 53-56) je rozdělen, na „Obecné zamyšlení o vztahu mezi historickou realitou a fabulací“ a „Zhodnocení Vandenbergova díla“. V první části autorka vlastně vytyčuje kritéria, podle kterých pak ve druhé části hodnotí Vandenbergův historický román. Její celkové hodnocení je negativní; autorka je v této části velmi přísná, ale své názory dostatečně podepírá vlastními postřehy a úvahami v širších souvislostech nejen antických reálií, ale i dnešního čtenáře. Osobně se domnívám, že člověk blížící se ke konci svého života má tendenci vidět svou minulost na jedné straně mnohem kritičtěji, na straně druhé omlouvat své činy sám před sebou a po smrti před celou společností. Vždyť si Vandenbergův Augustus musel být vědom toho, že sice popisuje hodně soukromé záležitosti, ale že ho jeho deníky přežijí! A na interpretaci jeho činů přece závisela i jeho „existence“ v podsvětí. Souhlasím však s jejím závěrem, že si Augustus takovou interpretaci nezaslouží.

V celé práci prokazuje Veronika Vondrová schopnost kritického myšlení a tvůrčí talent. Práce by zasloužila prohloubení² a rozšíření³ jako práce diplomová.

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku výborně.

Jana Kepartová

² Např. o otázku, jak sám sebe vidí Vandenbergův a Massieho Augustus.

³ Např. o srovnání s románem Marguerity Yourcenarové, Hadriánovy paměti.